

Nieuwsbrief VEAN ERF Updates - Nummer 02, 2017

Nummer 2, 2017

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2017:41](#) 10-01-2017

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2017:40](#) 10-01-2017

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2017:24](#) 10-01-2017

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2017:8](#) 03-01-2017

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2016:5654](#) 27-12-2016

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2015:2427](#) 30-06-2015

Rechtbank

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2017:253](#) 12-01-2017

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2017:136](#) 05-01-2017

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2016:6616](#) 12-12-2016

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2016:10974](#) 11-08-2016

College van Beroep voor het bedrijfsleven

[College van Beroep voor het bedrijfsleven, ECLI:NL:CBB:2016:419](#) 22-12-2016

RECHTSPRAAK

Erfgenamen ontvankelijk voor vordering uit onrechtmatige daad jegens executeur.

Dit arrest volgt op het tussenarrest van Hof Den Bosch van 7 juli 2015 (ECLI:NL:GHSHE:2015:2505). Erflaatster heeft een koopoptie verleend aan X en Y. In de onderhavige procedure stelt het hof vast voor welk bedrag de koopoptie uitgeoefend kan worden.

Y was tevens executeur. De (andere) erfgenamen eisen schadevergoeding van Y op grond van onrechtmatige daad (art. 6:162 BW). Het hof verwerpt het standpunt van Y dat de erfgenamen niet-ontvankelijk zijn in deze vordering, omdat artikel 4:145 lid 2 BW daaraan in de weg zou staan. De vordering betreft geen beheer van de nalatenschap, zodat artikel 4:145 lid 2 BW geen beletsel vormt. Overigens wijst het hof de vordering af, omdat deze onvoldoende is onderbouwd.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 10-01-2017

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2017:24

Zaaknummer: 200.151.900_0

Rechters: B.A. Meulenbroek, Y.L.L.A.M. Delfos-Roy en P.S. Kamminga

Wetsartikelen: 4:145 BW en 6:162 BW

RECHTSPRAAK

Legaat 'in stenen' vervallen door verkoop woning. Belangenverstrengeling adviserend accountant, die mogelijk erfgenaam was.

Een bevriend accountant van erflaatster heeft haar onder andere begeleid bij de verkoop van haar woning in 2011, welke woning erflaatster toen al had gelegateerd in haar testament. Het College acht, evenals de Accountantskamer in eerste instantie, dat de accountant in strijd heeft gehandeld met het beginsel van objectiviteit dat onderdeel uitmaakt van de gedrags- en beroepsregels voor accountants.

Kennelijk wist de accountant dat het legaat alleen 'in stenen gold' en dat de verkoopopbrengst aan de erfgenaam zou toevallen (art. 4:49 BW). Tevens waren er aanwijzingen dat hij zelf erfgenaam zou zijn. De accountant had moeten onderzoeken of hij zelf een financieel belang had bij zijn advisering over de verkoop. Daartoe was voldoende gelegenheid. Door dit onderzoek na te laten, is een (schijn van) belangenverstrengeling ontstaan, waartegen de accountant waarborgen had moeten treffen. De accountant is berispt.

Instantie: College van Beroep voor het bedrijfsleven

Datum uitspraak: 22-12-2016

ECLI: ECLI:NL:CBB:2016:419

Zaaknummer: 15/734

Rechters: J.L.W. Aerts, J.L. Verbeek en C.C.W. Lange

Wetsartikelen: 4:49 BW

RECHTSPRAAK

Procesrecht. Verdeling gemeenschap. Ondeelbare rechtsverhouding.

Vier broers zijn tezamen gerechtigd tot een legaat van landbouwgrond. Broer X vordert verdeling van de gemeenschap tot afgifte van het legaat. X laat in hoger beroep dagvaarding van broer Y bewust achterwege, om Y verdere kosten en moeite te besparen.

Volgens het hof is X hierdoor niet-ontvankelijk in zijn beroep. Er wordt geprocedeerd over een processueel ondeelbare rechtsverhouding (een rechtsverhouding ten aanzien waarvan het rechtens noodzakelijk is dat de beslissing ten aanzien van alle betrokkenen in dezelfde zin luidt). X had, net als in eerste instantie, de drie broers moeten dagvaarden. Nu hij dat niet heeft gedaan, is hij in het geheel niet-ontvankelijk. Dit is vaste rechtspraak, zodat dit oordeel voor X niet als een verrassingsbeslissing kan komen en het niet noodzakelijk is hem in de gelegenheid te stellen zich hierover nader uit te laten.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 10-01-2017

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2017:40

Zaaknummer: 200.186.462_01

Rechters: B.A. Meulenbroek, O.G.H. Milar en M.G.W.M. Stienissen

Wetsartikelen: 3:178 BW

RECHTSPRAAK

Legaat van recht van gebruik en bewoning. Draagplicht van lasten en herstellingen. Uitleg testament.

Erflater heeft aan zijn ongehuwde partner het recht van gebruik en bewoning van zijn woonhuis en weiland gelegateerd. Nog voor de afgifte van het legaat is in geschil welke lasten en herstellingen voor rekening van de partner zijn (art. 3:220 BW, art. 3:226 BW). Volgens het testament moet de partner zowel de gewone lasten en herstellingen, als de buitengewone lasten en herstellingen dragen en (doen) verrichten.

Wat gewone lasten, herstellingen en buitengewone herstellingen zijn, moet mede aan de hand van het betreffende gebrek worden vastgesteld. Hier kan in beginsel worden aangesloten bij het huurrecht (HR 12 augustus 2005, ECLI:NL:HR: 2005:AT3486). (Buitengewone) herstellingen moeten in beginsel worden onderscheiden van vernieuwingen en verbeteringen. Van de partner kan niet verlangd worden de toestand van de woning te verbeteren boven het niveau daarvan ten tijde van erflaters overlijden. Voorts heeft de partner een zekere mate van beleidsvrijheid – net als een eigenaar – om eerst op termijn – pas bij een dringende noodzaak – tot onderhoud en herstel over te gaan.

Voor de vraag wat van de partner financieel kan worden verlangd, moet het testament worden uitgelegd (art. 4:46 lid 1 BW). Het legaat dient kennelijk ter verzorging van de partner. Het testament is nog geen drie jaar voor het overlijden van erflater gemaakt. Erflater zal zich daarbij bewust zijn geweest van de inkomenspositie van de partner na erflaters overlijden (een bijstands- of AOW-uitkering). Erflater zal niet hebben gewild dat de partner kosten moet maken die zij niet kan financieren. Wel mag van de partner worden verlangd dat zij een bedrag aanwendt dat in verhouding staat tot de wooncomponent in een bijstands- of een AOW-uitkering ter bestrijding van lasten en herstellingen. Voorzichtig geschat, alleen ter indicatie, zal van de partner verwacht mogen worden dat zij een bedrag van ongeveer 2.000 euro per jaar besteedt aan onderhoud en herstellingen (naast vaste lasten), aldus het hof.

Anders dan in het huurrecht is de eigenaar (hoofdgerechtigde) niet tot het doen van enige herstelling verplicht (art. 3:220 lid 1 laatste volzin BW).

Het hof vult, op grond van een deskundigenrapport en schouw, de verplichtingen van de partner concreet in ten aanzien van de woning en andere opstallen.

Dit eindarrest volgt op het tussenarrest van Hof Den Bosch van 26 mei 2015 (ECLI:NL:GHSHE:2015:1894).

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 27-12-2016

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2016:5654

Zaaknummer: 200.149.520_01

Rechters: W.H.B. den Hartog Jager, D.A.E.M. Hulskes en P.P.M. Rousseau

Wetsartikelen: 3:220 BW, 3:226 BW en 4:46 BW

RECHTSPRAAK

Legitieme portie van in Duitsland erkend kind. Procespartijen in eerste en tweede instantie.

Een in Duitsland – naar Duits recht rechtsgeldig – door erflater erkend kind (X) doet beroep op haar legitieme portie. Volgens het hof is X daarmee ook vanuit Nederlands perspectief een kind van erflater. X en haar moeder woonden steeds in Duitsland, zodat er voldoende aanknopingspunt is met de rechtssfeer in Duitsland. De erkenning is voorts niet in strijd met de Nederlandse openbare orde.

Als kind heeft X zich op haar legitieme portie – naar Nederlands recht – kunnen beroepen. De omstandigheid dat er in het geheel geen contact is geweest tussen erflater en X, staat daar niet aan in de weg. Er zijn ook geen omstandigheden die jegens X een beroep op artikel 1 Eerste Protocol van het EVRM (eigendomsbescherming), de redelijkheid en billijkheid of misbruik van bevoegdheid rechtvaardigen.

Voor de berekening van de legitieme portie blijven de successierechten en afwikkelingskosten, anders dan die in artikel 4:7 lid 1 onder a tot en met c BW, buiten beschouwing (art. 4:65 BW). De verpachte gronden tellen mee voor de waarde in verpachte staat onmiddellijk na erflaters overlijden (art. 4:6 BW, art. 4:65 BW). De pachtsommen die daarna opeisbaar zijn geworden, komen als vruchten van de nalatenschap (art. 3:172 BW) aan de erfgenamen toe en tellen niet mee voor de legitieme van X.

De strijd tussen X en de erfgenamen van erflater wordt in twee procedures gevoerd, die in dit arrest samenkomen. De (verschenen) partijen in eerste aanleg en hoger beroep verschillen; in de ene procedure is slechts één erfgenaam in appel gegaan, in de andere procedure zijn alle erfgenamen in appel gedagvaard, maar niet allen verschenen. Voor beide gevallen stelt het hof vast dat de vonnissen in eerste aanleg op het punt van de legitieme portie (processueel een ondeelbare rechtsverhouding) ten aanzien van alle erfgenamen nog niet onherroepelijk zijn.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 30-06-2015

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2015:2427

Zaaknummer: HD 200.141.089_01 en HD 200.141.370_01

Rechters: W.H.B. den Hartog Jager, O.G.H. Milar en Y.L.L.A.M. Delfos-Roy

Wetsartikelen: 3:172 BW, 4:6 BW, 4:7 BW, 4:65 BW en 1 EP EVRM

RECHTSPRAAK

Benoeming nieuwe vereffenaar als alternatief voor ontslag zittende vereffenaar.

Erflaters tweede echtgenote en zijn kinderen uit zijn eerste huwelijk zijn zijn gezamenlijke erfgenamen. Zij hebben de nalatenschap beneficiair aanvaard en zijn op grond van artikel 4:195 lid 1 BW van rechtswege wettelijk vereffenaars.

De kinderen verzoeken op basis van artikel 4:206 lid 5 BW het ontslag van hun stiefmoeder als vereffenaar. De rechtbank ziet hiertoe geen mogelijkheid. Artikel 4:206 lid 5 BW voorziet alleen in het ontslag van een door de rechtbank benoemde vereffenaar.

De rechtbank stelt voor om een notaris tot vereffenaar te benoemen op grond van artikel 4:203 lid 1 onder a BW, de kinderen en stiefmoeder stemmen in met deze route.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 12-01-2017

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2017:253

Zaaknummer: C-09-519940-HA RK 16-518

Rechters: G.H.I.J. Hage

Wetsartikelen: 4:195 BW, 4:203 BW en 4:206 BW

RECHTSPRAAK

Onderzoeksplicht en partijdigheid van de boedelnotaris?

De vader van K is hertrouwd met stiefmoeder X. Bij de afwikkeling van de nalatenschap van vader klaagt K dat de boedelnotaris – aangewezen door X als executeur (art. 4:146 BW) – foutieve informatie heeft verstrekt en de schijn van partijdigheid heeft gewekt.

De boedelnotaris is afgegaan op de informatie die X als executeur verstrekke over de omvang van de erfenis. Volgens het hof bevindt de boedelnotaris zich in een afhankelijke positie van de executeur en heeft de notaris in beginsel geen zelfstandige onderzoeksplicht. Niet gebleken is dat de notaris wist of had moeten vermoeden dat de opgave van X onjuist was. Dit geldt des te meer, nu K zich heeft laten bijstaan door een partijnotaris.

Volgens K is de boedelnotaris niet onpartijdig (art. 17 lid 1 WNA), omdat hij vader en stiefmoeder heeft begeleid bij het maken van huwelijksvoorwaarden. Volgens het hof volgt uit deze enkele omstandigheid niet dat de notaris niet als boedelnotaris in de nalatenschap van vader kan optreden of dat de notaris geacht moet worden alleen oog te hebben voor de belangen van X.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 10-01-2017

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2017:41

Zaaknummer: 200.190.347/01 NOT

Rechters: A.D.R.M. Boumans, J.H. Lieber en J.W. van Zaane

Wetsartikelen: 17 WNA en 4:146 BW

RECHTSPRAAK

Machtiging om alsnog beneficiair te aanvaarden verleend voor schuld die is ontdekt voor inwerkingtreding van artikel 4:194a BW.

Moeder overlijdt op 17 mei 2016. Haar drie kinderen erven de nalatenschap zuiver.

Kinderen X en Y verzoeken op 25 oktober 2016 op basis van artikel 4:194 BW om machtiging om de nalatenschap alsnog beneficiair te aanvaarden. De kantonrechter kan de machtiging niet geven op basis van artikel 4:194 BW, omdat geen sprake is van de situatie waar dat wetsartikel op ziet (een naderhand bekend geworden testament).

Toch kent de kantonrechter de machtiging toe, gelet op artikel 4:194a BW. De kantonrechter acht het in dit geval naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar dat X en Y de door artikel 4:194a BW geboden bescherming moeten ontberen, enkel omdat deze bepaling pas per 1 september 2016 in werking is getreden.

De nalatenschap is nog niet vereffend/verdeeld en aan alle materiële voorwaarden van artikel 4:194a BW is voldaan. Het gaat om de hoofdelijke aansprakelijkheid van moeder voor een schuld aan de bank, die X en Y pas op 8 augustus 2016 – binnen drie maanden voor het verzoek – konden ontdekken en niet uit moeders administratie bleek. Het betreft een hypotheekschuld op de woning van kind Z, aangegaan voor een aanleunwoning voor moeder. De bank is niet bereid om moeder uit de hoofdelijke aansprakelijkheid te ontslaan, waardoor vaststaat dat de (in potentie volledige) hypotheekschuld tot de nalatenschap behoort. Het onthouden van machtiging kan zo zeer grote nadelige gevolgen hebben voor X en Y.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 05-01-2017

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2017:136

Zaaknummer: 5474712

Rechters: J.P.M. van der Ham

Wetsartikelen: 4:194 BW en 4:194a BW

RECHTSPRAAK

Geheimhoudingsplicht notaris en informatie over zijn werkwijze en toetsing wilsbekwaamheid testateur.

Een stiefkind van erflaatster vindt dat de notaris onvoldoende zorgvuldig de wilsbekwaamheid en wilsvrijheid van erflaatster heeft getoetst toen zij in 2012 haar testament wijzigde. Zij was toen 83 jaar, leed aan Alzheimer en haar buurman – financieel adviseur – initieerde het testament en zou bij het passeren aanwezig zijn geweest. De buurman werd in het testament begunstigd.

Erflaatster had het stiefkind in een eerder testament benoemd tot erfgenaam. Volgens het hof is het stiefkind daardoor (indirect of afgeleid) belanghebbende in de zin van artikel 99 lid 1 WNA en ontvankelijk in zijn klacht.

De notaris beroept zich op zijn geheimhoudingsplicht (art. 22 WNA). Die staat er volgens hem aan in de weg dat hij informatie geeft over de omstandigheden waaronder het testament tot stand is gekomen en hoe hij de wilsbekwaamheid heeft getoetst.

Het hof is het hier niet mee eens. De notariële geheimhoudingsplicht strekt zich in zijn algemeenheid niet uit tot de wijze waarop een notaris te werk gaat. Voor een notaris is het zeer wel mogelijk om de gang van zaken die geleid heeft tot het tot stand komen van een testament en de wijze waarop hij zich een oordeel heeft gevormd over de wilsbekwaamheid van een cliënt uiteen te zetten, zonder zijn geheimhoudingsplicht te schenden (zie in dit verband ook Hof Amsterdam 24 augustus 2006, ECLI:NL:GHAMS:2007:AZ8646).

Het hof geeft de notaris gelegenheid om alsnog zo gedetailleerd mogelijk informatie te verschaffen over een en ander.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 03-01-2017

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2017:8

Zaaknummer: 200.194.175/01 NOT

Rechters: J.C.W. Rang, A.M.A. Verscheure en M. Bijkerk

Wetsartikelen: 22 WNA en 99 WNA

RECHTSPRAAK

Ontslagprocedure executeur. Geen ontslag, taak al volbracht. Proceskosten executeur ten laste van de nalatenschap.

De executeur heeft de nalatenschap nagenoeg afgewikkeld. Alle schulden van de nalatenschap zijn voldaan. Slechts enkele sieraden moeten nog geveild worden en het grafmonument moet nog aangepast worden. De erfgenamen zijn het eens over deze resterende werkzaamheden.

In dit stadium verzoeken drie erfgenamen het ontslag van de executeur (art. 4:149 lid 2 BW). De kantonrechter wijst het verzoek af, omdat de executeur zijn (beheers)werkzaamheden (art. 4:144 lid 1 BW, art. 4:146 lid 2 BW, art. 4:148 BW) al heeft voltooid en zijn taak daardoor is geëindigd (art. 4:149 lid 1 onder a BW).

De door de executeur in deze procedure gemaakte advocaatkosten zijn volgens de kantonrechter schulden van de nalatenschap (art. 4:7 lid 1 onder d BW). Het betreft kosten gericht op het staande houden van zijn positie als executeur, die de executeur in redelijkheid kon maken gelet op de hem toegedachte executeurstaak.

De kosten die de drie erfgenamen in dezen hebben gemaakt, komen voor hun eigen rekening.

De executeur kan de nalatenschap geen extra loon in rekening brengen voor de tijd die hij aan deze procedure kwijt is, omdat erflater de executeur geen beloning heeft toegekend op basis van uren, maar op basis van de waarde van de nalatenschap.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 12-12-2016

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2016:6616

Zaaknummer: 5191168 en 5191278

Rechters: C.J. Hofman

Wetsartikelen: 4:144 BW, 4:146 BW, 4:148 BW en 4:149 BW

RECHTSPRAAK

Benoeming vereffenaar in nalatenschap van Duitse erflater.

Een Duitse erflater is tijdens zijn overlijden in februari 2015 meer dan vijf jaar woonachtig in Nederland. Hij overlijdt ongehuwd en laat vier afstammelingen achter. Een testament ontbreekt.

Afstammeling X aanvaardt de nalatenschap beneficiair. De andere afstammelingen zijn voornemens te verwerpen.

X verzoekt om benoeming van een wettelijke vereffenaar (art. 4:203 lid 1 onder a BW).

De rechtbank acht zich relatief bevoegd, gelet op erflaters laatste woonplaats, en stelt vast dat het Nederlandse recht de vererving en de afwikkeling en vereffening van de nalatenschap beheerst (art. 3 lid 2 Haags Erfrechtverdrag 1989 en art. 10:149, 10:150 en 10:152 lid 5 BW).

Aangezien artikel 4:203 lid 1 onder a BW geen nadere vereisten stelt aan het verzoek van een erfgenaam om benoeming van een vereffenaar, wijst de rechtbank het verzoek toe.

Publicatie van de benoeming in de Staatscourant en op rechtspraak.nl volstaat (art. 4:206 lid 6 BW).

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 11-08-2016

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2016:10974

Zaaknummer: C/15/243960

Rechters: S.M. Jongkind-Jonker

Wetsartikelen: 4:203 BW, 4:206 BW, 10:149 BW, 10:150 BW, 10:152 BW en 7 HEV